MALTA

QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)

ONOR. IMHALLEF
RAYMOND C. PACE

Seduta tas-27 ta' Mejju, 2004

Citazzjoni Numru. 410/2003

Sandra Ismail

vs

Dr. Vincent Galea u l-Prokuratur Legali Veronica Rossignaud li b'digriet tal-14 ta' Mejju 2003 gew appuntati kuraturi deputati sabiex jirrapprezentaw lill-assenti Samy Mohamed Abd el-Hamid Mohamed Ismail

Il-Qorti,

I. PRELIMINARI.

Rat ic-citazzjoni attrici datata 24 ta' April 2003 a fol. 1 tal-process fejn gie premess:-

Illi l-attrici Sandra Ismail u l-konvenut Samy Mohamed Abd el-Hamid Mohamed Ismail izzewgu fl-14 ta' Jannar 1995 gewwa l-Kajr, l-Egittu liema zwieg gie

sussegwentement registrat hawn Malta fir-Registru Pubbliku kif jirrizulta mic-certifikat taz-zwieg anness u mmarkat bhala Dok. “SS1”.

Illi meta l-kontendenti rritornaw hawn Malta ghamlu perjodu ta’ sitt xhur jikkoabitaw flimkien u sussegwentement il-konvenut telaq mid-dar matrimonjali u l-attrici m’ghandha l-ebda nformazzjoni dwar fejn jinsab, hlief li telaq minn dawn il-gzejjer.

Illi l-kunsens tal-konvenut ghal dan iz-zwieg kien vizzjat b’difett serju ta’ diksrezzjoni ta’ gudizzju fuq il-hajja mizzewga, jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali taghha, jew b’anomalija psikologika serja illi ghamlitha mpossibbli ghall-konvenuta illi taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg, bi ksur ta’ l-**artikolu 19 (1) (d) tal-Kap. 255.**

Illi l-kunsens tal-partijiet jew wiehed minnhom, inkiseb bl-eskluzjoni pozittiva taz-zwieg jew ta’ xi wiehed jew aktar mill-essenzjali tal-hajja mizzewga bi ksur ta’ l**-artikolu 19 (1) (f) tal-Kapitolu 255 tal-Ligijiet ta’ Malta.**

Illi l-istess attrici talbet lil din l-Onorabbli Qorti sabiex ghar-ragunijiet premessi;-

1. Tiddikjara z-zwieg ta’ bejn il-kontendenti null u bla effett ghall-finijiet u effetti kollha tal-ligi.

Bl-ispejjez u l-konvenut ingunt in subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni attrici a fol. 3 u 4 tal-process;

Rat il-lista ta’ xhieda u d-dokumenti esebiti a fol. 4 u 5 tal-process;

Rat ir-rikors ta’ l-attrici datat 29 t’April 2003 fejn talbet li jigu nominati kuraturi deputati sabiex jirrapprezentaw l-assenti Samy Mohamed Abd el-Hamid Mohamed Ismail.

Rat id-digriet sussegwenti tal-Qorti datat 14 ta’ Mejju 2003 fejn laqghat it-talba u nnominat lil Dr. Vincent Galea u lill-

Prokuratur Legali Veronica Rossignaud bhala kuraturi ghall-finijiet kollha tal-ligi.

Rat id-digriet affidavit moghti lill-partijiet fil-15 ta’ Lulju 2003 fejn il-Qorti pprefiggiet terminu ta’ hamsin (50) gurnata lill-attrici sabiex tipprezenta x-xhieda kollha taghha producibbli bil-procedura tal-affidavits bin-notifika lill-kontro-parti jew lid-difensur taghha, li jkollu wkoll l-istess terminu sabiex huwa wkoll jipprezenta l-affidavits tieghu.

Rat in-nota tal-eccezzjonijiet tal-kuraturi deputati tas-7 t’Ottubru 2003 a fol. 19 fejn gie eccepit:-

1. Illi huma ma humiex edotti mill-fatti tal-kaz u ghalhekk jirriservaw minn issa d-dritt taghhom li jressqu dawk l-eccezzjonijiet opportuni fi stadju ulterjuri.

2. Salv eccezzjonijiet ulterjuri.

Rat id-dikjarazzjoni u l-lista tax-xhieda tal-kuraturi deputati a fol. 20 sa 22 tal-process.

Rat il-verbali tas-seduta tat-12 ta’ Novembru 2003.

Rat in-nota ta’ l-attrici datata 13 ta’ Jannar 2004 li permezz taghha pprezentat l-affidavit taghha u ta’ Carol Coleiro.

Rat il-verbali tas-seduti 14 ta’ Jannar 2004 fejn Dr. Shaheryar Ghaznavi ghall-attrici ddikjara li m’ghandux provi aktar bil-proceduri ta’ l-affidavit, u li l-attrici ghad m’ghandhiex indirizz tal-konvenut assenti. Il-Qorti kkonfermat id-digriet tal-15 ta’ Lulju 2003 b’terminu ta’ l-affidavits tal-konvenut ta’ tletin (30) gurnata; u tal-4 ta’ Frar 2004 fejn ma deher hadd u l-Qorti ddiferiet il-kawza ghas-sentenza ghas-27 ta’ Mejju 2004.

Rat id-dokumenti esebiti.

Rat l-atti kollha l-ohra tal-kawza.

II. KONSIDERAZZJONIJIET.

(i) PRINCIPJI LEGALI.

Illi fil-premessi tac-citazzjoni l-attrici hija qalet li l-kunsens tal-konvenut kien ivvizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju fuq il-hajja mizzewga, jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali taghha liema premessa qeghda tirreferi ghall-**artikolu 19 (1) (d) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta.**

Illi fl-istess premessi jinghad, l-attrici sostniet iIli l-kunsens tal-konvenut nkiseb bl-eskluzjoni pozittiva taz-zwieg innifsu u ta' l-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga jew tad-dritt ghall-att taz-zwieg, liema premessa qeghda tirreferi ghall-**artikolu 19 (1) (f) tal-Kap. 255 tal-Ligijiet ta' Malta.**

Illi l-**artikolu 19 (1) (d) u (f) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta** jinqraw hekk kif gej:

"Artikolu 19 (1) B'zieda mal-kazijiet fejn zwieg ikun null skond xi dispozizzjoni ohra ta' dan l-Att, iz-zwieg ikun null:-

(d) *jekk il-kunsens ta' xi wahda mill-partijiet ikun vizzjat b'diffett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju fuq il-hajja mizzewga, jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali taghha, jew b'anomalija psikologika serja li taghmilha mpossibbli ghal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg.*

(f) *jekk il-kunsens ta' xi wahda mill-partijiet ikun inkiseb bl-eskluzjoni pozittiva taz-zwieg innifsu, jew ta' xi wiehed jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga, jew tad-dritt ghall-att taz-zwieg."*

Illi din il-Qorti sejra tghaddi biex tezamina n-nullita` taz-zwieg *o meno* taht dawn iz-zewg sub-incizi separatament, u fl-ewwel lok, taht l-**artikolu 19 (1) (d) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta.**

Illi ghar-rigward ta' l-istess **artikolu 19 (1) (d)** il-Qorti trid tara jekk qabel iz-zwieg il-partijiet ikkunsidrawx bis-serjeta` l-valuri u l-principji tal-hajja mizzewga. Fil-fatt inghad li l-kuncett ta' d-diskrezzjoni ta' gudizzju *"supposes not only maturity of intellect but also a maturity of the will, that is an ability to take decisions responsibly. A person must possess a critical faculty and internal freedom of choice in order to contract validly*.

Psychic disorders which give rise to a defect of due discretion include immature personality, which may be characterised by affective infantilism immature character, affective immaturity and an emotionally unstable personality. Serious immaturity could very easily constitute a ground of nullity for a marriage. In a Rotal decision of 1961 Sabattani held that a person either has or has not sufficient discretion of judgement to marry. If he has not, then he suffers from 'amentia', not in the sense of insanity, but in the sense that he lacks the sufficient maturity of judgement to understand and choose marriage … … ... Therefore, the weakness which affects the mind can merely result from the lack of maturity … …".

Illi ***G. Veness,*** kif ikkwotat minn ***N. Picard in "l'immaturite" et le consentement matrimonial"*** (pg. 54-55) jghid is-segwenti:-

"The judge must consider the overall behaviour of the spouse, taking into account the gravity of the conduct, its continuity throughout the conjugal life, its influence on the couple's equilibrium, the relation of behavioural disorders to the 'ius in corpus' and also to the right to the community of life and to consider also all the other factors which are relevant to the determination of the gravity of this immaturity with reference to married life."

Illi dwar dan is-sub-artikolu din il-Qorti kif presjeduta diga` kellha okkazzjoni tezaminah, u ghalhekk taghmel referenza ghas-sentenzi **"Joseph Borg vs Maria Nicolina Cutajar gja` Borg"** (Cit. Nru. 1564/97/RCP deciza fil-21 ta' Ottubru 1999) u **"Kevin Spiteri vs Av. Dr. Renzo Porsella-Flores et noe"** (Cit. Nru. 2443/97/RCP

deciza fit-18 ta' Jannar 2000); **"Anthony Gallo vs Dr. Anthony Cutajar et nomine"** (P.A. (RCP) 28 ta' Mejju 2002); **"Ali Chahid vs Mary Spiteri"** (P.A. (RCP) 5 ta' Gunju 2002; **"Giulio Farrugia vs Raquel Anne Farrugia"** (P.A. (RCP) 29 ta' Mejju 2002; **"Romina Zammit vs Paul Zammit"** (P.A. (RCP) 30 ta' Mejju 2002) u ghall-principji hemm enuncjati.

Illi f'dawn is-sentenzi, u fid-decizjoni **"Josette Lungaro vs Jesmond Lauro"** (P.A. (RCP) l-1 ta' Frar 2001) il-Qorti ghamlet referenza ghas-segwenti espozizzjoni ta' ***Viladrich*** li jghid:-

*"Thus, there is grave lack [of discretion of judgment] when it is proven that a contracting party lacks intellectual and volitional maturity necessary to discern, in view of binding oneself in an irrevocable manner, the essential rights and duties of marriage, which are the object of mutual surrender and acceptance. The discretion of judgment refers to that degree of maturity of comprehension and of will of the contracting parties which enables them to give and receive each other, through a juridical bond, in a unique community of life and love. This community is indissolubly faithful, ordered to the good of the spouses as well as to the procreation and education of the offspring. (**Viladrich, P.J.*** **"Matrimonial Consent in Code of Canon Law Annotated"** *(Montreal, 1993) p. 686).*

Illi fis-sentenza **"Kevin Spiteri vs Av. Dr. Renzo Porsella-Flores et noe"** (Cit. Nru. 2443/97/RCP deciza fit-18 ta' Jannar 2000) il-Qorti spjegat illi:-

*"Kwantu ghall-obligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg, din il-Qorti tifhem li, fin-nuqqas ta' definizzjoni jew indikazzjoni fil-**Kap 255**, dawn l-obligazzjonijiet essenzjali huma dawk li fis-socjeta` Maltija dejjem u nvarjabbilment gew ritenuti bhala l-obligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg. Dawn huma "the obligation concerning the conjugal act or carnal union, as bodily union and basis of procreation; the obligation of the community of life and love as an expression of the union between man and woman, mutual well-being, which is inseparable from the provision of an*

environment conducive to the reception and education of children; and the obligation to receive and bring up children within the context of a conjugal community. It is important to remember that these essential obligations must be mutual, permanent, continuous, exclusive and irrevocable so that there would be incapacity if one of the contracting parties should be, due to a psychological cause, incapable of assuming these obligations with these essential characteristics". (***Vidadrich, P.J***. *op. cit*., p. 687)."

Illi rigward l-**artikolu 19 (1) (f) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta,** dan l-artikolu jikkonsidra kemm is-simulazzjoni totali *(colorem habens, substantiam vero nullam)* kif ukoll dak parzjali *(colorem habens, substantiam vero alteram)* tal-kunsens.

Illi rigward it-tifsira tal-frasi *"eskluzjoni pozittiva taz-zwieg innifsu"*, jew kif maghruf ukoll bhala simulazzjoni totali, l-Qorti fil-kawza **"Bonnici vs Bonnici"** (P.A. 30 ta' Lulju 1982) qalet illi biex ikun hemm simulazzjoni totali jrid jigi ippruvat il-*'finis operis'* taz-zwieg gie effettivament eskluz mill-vera rieda ta' parti jew ohra, ghalkemm formalment tkun sehhet ic-celebrazzjoni taz-zwieg.

Illi fis-sentenza **"Cali vs Dr. Albert S. Grech *nomine".*** (P.A. 22 ta' Gunju 1988) il-Qorti qalet illi jekk tmur ghac-cerimonja tat-tieg u nternament tissostitwixxi l-ideat tieghek fuq x'inhu zwieg jew inkella xort'ohra teskludi l-veru kuncett taz-zwieg, hi forma ta' simulazzjoni totali. Fid-decizjoni **"Galea vs Walshi"** (P.A. 30 ta' Marzu 1995) il-Qorti spjegat simulazzjoni bhala *"meta l-atti, gesti jew kliem esterni ma jikkorrispondux ghall-kunsens intern li jkun inghata".* Illi fis-sentenza **"Muscat vs Borg Grech"** (P.A. 14 ta' Awissu 1995) il-Qorti spjegat il-kuncett ta' simulazzjoni b'dawn il-kliem:-

"Ghalhekk min esternament ikun wera li qed jghati l-kunsens matrimonjali izda jkun internament u b'att pozittiv tal-volonta' tieghu qed jichad il-kunsens ghal dak iz-zwieg ikun qed jissimula l-kunsens tieghu".

Illi kif gie nsenjat fid-decizjoni fi-ismijiet **"Francesco Teuma vs Luigi Camilleri et",** (K. 1 ta' Ottubru 1884 - Vol.X p.912):-

"a poter dedursi la invalidita dell'atto e' necessario che risulti chiaro, che cio' che si contrattava non era la yenta, ma una simulazione, cioe' 'fictio seu ostensio falsi pro vero."

Illi fil-kawza **"Anthony Gallo vs Dr. Anthony Cutajar *et nomine*"** (P.A. (RCP) 28 ta' Mejju 2002) inghad li *"meta wiehed jitkellem dwar l-eskluzjoni taz-zwieg jew wiehed mill-elementi essenzjali tieghu, wiehed irid jifli jekk il-kontendenti jew wiehed minnhom, allavolja hu kapaci jghati l-kunsens validu taz-zwieg, pero' bl-att tieghu qabel u fil-hajja mizzewga, jew bl-ommissjoni tieghu, eskluda a priori certu obbligi essenzjali tal-hajja mizzewga, cjoe', issimula l-kunsens tieghu totalment fejn eskluda a priori z-zwieg, jew inkella fejn filwaqt il-kunsens hu jew hi eskludew xi wahda jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga, u cjoe' saret simulazzjoni parzjali".*

Illi fil-fatt din il-Qorti taqbel ma' l-istess definizzjoni u fil-fatt fis-sentenza **"Al Chahid vs Mary Spiteri"** (P.A. (RCP) 5 ta' Gunju 2002 inghad li *"wiehed jinnota li taht l-**artikolu 19 (1) (f)** trid issir distinzjoni cara bejn zwieg li jfalli minhabba cirkostanzi li jirrizultaw waqt iz-zwieg, u zwieg li jfalli ghax wiehed mill-partijiet minn qabel ma ta l-kunsens tieghu kien gja' mentalment dispost li ma jottemprax ruhu ma' xi wahda jew aktar mill-obbligi matrimonjali. Fl-ewwel ipotesi hemm ir-ragunijiet li jaghtu lok ghas-separazzjoni u fit-tieni ipotesi hemm l-estremi ta' l-annullament taz-zwieg".*

Illi fil-fatt ghal dak li jolqot il-kuncett ta' *"l-eskluzjoni pozittiva ta' xi wiehed jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga"*, u cjoe' simulazzjoni parzjali, il-Prim' Awla tal-Qorti Civili fil-kawza **"Abdel Wahed vs Dr. Yana Micallef Stafrace et"** (P.A. (NA) 14 ta' Lulju 1994) elenkat l-element essenzjali taz-zwieg bhala li jikkonsistu fil-*"kommunjoni tal-hajja konjugali, l-indissolubbilta' tar-rabta taz-zwieg, id-dritt ghall-fedelta' u d-dritt ghall-*

prokreazzjoni ta' l-ulied". L-istess elementi gew ikkonfermati wkoll fil-kawza **"Aquilina vs Aquilina"** (P.A. (NA) 30 ta' Jannar 1991) u fis-sentenza **"Grech vs Grech"** (P.A. (NA) 9 ta' Ottubru 1990). Dawn huma wkoll l-elementi fil-ligi kanonika.

Illi l-komunjoni tal-hajja konjugali u l-*consortium vitae* tikkomprendi zewg elementi u cjoe' l-imhabba konjugali u r-responsabbilta` tal-familja. Kif qalet il-Prim' Awla tal-Qorti Civili fid-decizjoni **"Magri vs Magri"** (14 ta' Lulju 1994):-

"Jekk din il-'consortium vitae' hija nieqsa, l-oggett innifsu tal-kunsens taz-zwieg huwa wkoll nieqes. Din il-'consortium vitae' tikkomprendi zewg elementi li huma l-imhabba konjugali u r-responsabbilta' tal-familja."

Illi fil-fatt l-element ta' l-indissolubbilta` taz-zwieg jehtieg li l-kunsens ikun ibbazat fuq rabta dejjiema bejn ragel u mara wahda, mibnija fuq il-fedelta' u formazzjoni tal-familja. Il-Ligi Maltija tippresupponi *'iuris tantum'* dan l-element ta' ndissolubbilta' fiz-zwieg.

Illi fil-fatt, ***J. Edwards Hudson*** (pg. 164-165), jispjega car li *"indissolubility can be excluded from consent in two different ways: either because the spouse, knowing the true nature of marriage, nevertheless contract with the understanding that he will have the option of dissolving the bond and recovering his former free status, or because the spouse formulates his own doctrine on marriage, from which the idea of indissolubility is absent and to which he adheres totally with both intelligence and will power".*

Illi wkoll, ***D.J. Burns*****,** fil-kummentarju tieghu (**"Matrimonial Indissolubility: Contrary Conditions. A Historical Synopsis and Commentary".** pg.151) jghid li *"it is not necessary that this intention* (i.e. li teskludi l-indossolubilita') *was formulated as an express agreement, it can be inferred either from an explicit declaration of one or both parties, or consequent on certain words or actions*

implying that effect, or as a result of the narration of the circumstances of the contract."

Illi hawn ukoll il-Qorti tirreferi ghal dak li nghad fis-sentenza **"Sharon Lanzon mart Francis Attard vs Francis Attard"** (P.A. (RCP) 15 ta' Marzu 2000) u cjoe`:-

"Meta wiehed jitkellem dwar l-eskluzjoni taz-zwieg jew wiehed mill-elementi essenzjali tieghu, wiehed irid jifli jekk il-kontendenti jew wiehed minnhom, allavolja huwa kapaci li jaghti kunsens validu taz-zwieg, pero' fl-atti tieghu qabel u fil-hajja mizzewga, jew bl-omissjoni tieghu eskluda a priori certu obbligi essenzjali tal-hajja mizzewga, cjoe' ssimula l-kunsens tieghu totalment fejn eskluda a priori z-zwieg, jew inkella fejn waqt li l-kunsens hu jew hi eskludew xi wahda jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga, u cjoe' saret simulazzjoni parzjali".

Illi f'dan ir-rigward, issir riferenza ghal dak li qalet din il-Qorti kif diversament presjeduta fis-sentenzi fl-ismijiet **"Josephine Grech vs Mahmoud Awwada *sive* Mahmoud Ali Ibida"** (P.A. (N.A.) 10 ta' Ottubru 1995) u **"Miriam Ramadan Mabrouk xebba Psaila vs Lovay Ramadan Wahba Mabrouk"** (P.A. (N.A.) 16 ta' Jannar 1998) u cjoe' li:-

"meta l-unika skop tal-kontraent ikun li jibqa' Malta biex jahdem u eventwalment jikseb ic-cittadinanza, hu jkun qieghed pozittivament jeskludi z-zwieg innifsu, b'mod li jkun hemm simulazzjoni totali. Naturalment, f'dawn il-kazijiet wiehed m'ghandux jistenna li jsib prova diretta tas-simulazzjoni, fis-sens ta' xi dikjarazzjoni esplicita ta' l-intenzjoni ta' dak li jkun, pero' tali ntenzjoni tista' tigi manifestata wkoll implicitament."

Illi fi kliem il-gurista ***Castano***:-

"… l'atto posittivo della volonta' non s'identifica con l'intenzione espressa o esplicita, ma l'atto della volonta' puo' essere posittivo ed essere manifestato implicitamente. Infatti con il Prof. Gangoiti crediamo che l'atto posittivo richiesto dal canone puo' essere amesso

anche con intenzione implicita, vale a dire mediante il modo di comportarsi del soggetto che esclude, o mediente l'insieme di circostanze della vita del medesimo soggetto. La volonta', oltre il modo espresso o esplicito di esprimersi, ha ancora altri modi di manifestarsi. E' per questo che la volonta' puo' essere ritenuta una facolta' poliglotta e quindi parla atraverso molteplici linguaggi, senza che sia necessario che lo faccia espressamente".

"Huwa ghalhekk li jinkombi fuq il-Qorti li thares lejn ic-cirkostanzi kollha kemm dawk antecedenti, kif ukoll dawk konkomitanti u sussegwenti, ghall-ghoti tal-kunsens matrimonjali, u tinterpretahom b'doza qawwija ta' buon sens, biex tista' tasal, imqar sal-grad ta' probabbilta', li kien hemm l-eskluzjoni pozittiva msemmija".

Illi fis-sentenza ta' l-10 ta' Marzu, 2000, fil-kawza fl-ismijiet **"Pauline Ahmed nee' Bugeja vs Shafik Farid Shafik Ahmed"** (P.A. (VDG) Citaz. Numru 171/95 VDG), din Qorti kif diversament presjeduta ccitat lill-gurista ***Francesco Bersini*** li jispjega:-

"Chi ad esempio intende un fine estrinseco al matrimonio in modo tale da escludere con atto posittivo di volonta' lo stesso matrimonio, che per lui e' una pura formalita' vuota e senza senso, evidentemente fa del matrimonia un rito vano. In tal modo contrae invalidamente colui che, escludendo con atto posittivo di volonta', almeno implicito, lo stesso matrimonio, si sposa unicamente ed esclusivamente per un fine estrinseco, cioe' diverso dal matrimonio, fine che egli intende come oggetto esclusivo del consenso. Per esempio: avere una dote, evitare il servizio militare, adire una eredita', scopi di libidine, ecc … L'esclusione del matrimonio si puo' verificare sopratutto in persone che si sposano sotto la pressione del timore grave, o che strumentalizzano, con estrema leggerezza e malizia, il-matrimonio simulato per raggiungere altri fini intesi con volonta' prevalente, come potrebbero essere I miraggi di un vantaggio economico …." (**Il Diritto Canonico Matrimoniale**, Elle Di Ci (Torino), 1994, pp. 113-114).

(ii) APPREZZMENT TAL-PROVI.

Illi mill-provi prodotti jirrizulta li skond ix-xhieda tal-**attrici** l-partijiet iltaqghu f'Gunju 1994 hawn Malta meta l-attrici kien ghad kellha biss tmintax-il sena (18) u l-konvenut – li kien gja' qed jghix hawn Malta – kellh ghoxrin sena (20). Wara tmien xhur il-konvenut intbaghat lura l-Egittu mill-awtorijiet Maltin, izda l-attrici marret warajh u fl-14 ta' Jannar 1995 izzewget lill-konvenut fil-Kajr, l-Egittu. Malli zzewgu gew Malta biex jghixu hawnhekk u marru jghixu mal-mara ta' huha u z-zwieg gie registrat sabiex ikun rikonoxxut hawn Malta u sadanitant l-istess attrici kienet tqila.

Illi gara pero' li l-attrici saret taf li l-istess konvenut wara biss sitt xhur ta' zwieg kellu relazzjoni ma' mara ohra Maltija, u meta kkonfrontatu ammetta u l-partijiet infirdu. L-attrici tghid li b'konsegwenza ta' l-inkwiet tilfet it-tarbija. Fil-fatt il-konvenut telaq mid-dar u l-attrici tghid li qatt ma ratu aktar u naturalment qatt ma mantniha.

Illi x-xhud **Carol Coliero** tikkonferma kif saret taf bir-relazzjoni extra-maritali tal-konvenut u li kienet hija li qalet lill-attrici b'dawn ir-relazzjonijiet tal-konvenut ma' dak li hija ssejjah *"nisa ohra".* Ikkonfermat u kkorroborat ukoll li minn Gunju 1995 il-konvenut wara li telaq mid-dar ma regghax aktar lura.

Illi minn dan kollu jidher li l-attrici kellha l-kunsens taghha vizzjat peress li kienet litteralment infatwata fuq l-konvenut, tant li meta tkecca minn Malta hij marret warajh u ma gietx lura hlief wara li zzewgitu l-Egittu sabiex huwa jkun jista' jghix maghha. Fil-fatt kellhom jghixu flimkien f'Malta, izda jidher car li l-attrici tant kellha ghamad fuq ghajnejha u tant kienet mitlufa fuq il-konvenut, li dahlet ghal dan iz-zwieg, bla ma setghet tifhem ghalxiex kienet diehla, fl-istat li hija kienet, u fuq kollox x'relazzjoni verament seta' jkollha ma' persuna li ftit kienet taf fuqhu. Fil-fatt minkejja z-zwieg jidher li l-partijiet ma' kienu ppreparaw xejn u fil-fatt marru joqoghdu ghand familjari tal-attrici. B'hekk certament li meta l-Qorti tiehu konjizzjoni, kif hadet, tac-cirkostanzi kollha tal-kaz,

jirrizulta li l-kunsens ta' l-attrici kien ivvizzjat a bazi ta' l-**artikolu 19 (1) (d) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta.**

Illi min-naha tal-konvenut jidher li dan kienet komda ghalih sabiex jizzewweg lill-attrici, ladarba hija kienet aktar minn disposta li tizzewgu, u dan peress li huwa b'hekk seta' jghix hawn Malta, jekk ihoss il-bzonn. Fil-fatt kien ghalhekk li accetta li jizzewweg lill-attrici, ghaliex mhabba u mpenn min-naha tieghu ghall-hajja mizzewga, inkluz li josserva l-elementi essenzjali taz-zwieg fosthom il-kuncett ta' fedelta', zgur ma kellux ghax wara ftit xhur (sabiex ma jinghadx mill-ewwel) huwa kellu relazzjonijiet ma' diversi nisa. Ghalhekk certament li a bazi tal-provi prodotti jidher li l-kunsens tal-konvenut kien vizzjat ghaliex huwa qatt ma kellu ntenzjoni li jghix ma' l-attrici u josserva l-principji bazici ta' l-istitut taz-zwieg, skond il-ligi u l-kultura Maltija. Anzi jidher li l-kunsens tieghu kien simulat u dan kien zwieg ta' konvenjenza ghalih.

Illi huwa sintomatiku f'dan il-kuntest li wiehed jirreferi ghas-sentenzi **"Mary Rose Abder Rahim vs Esam Abder Rahim"** (P.A. (N.A.) 31 ta' Mejju 2000) u **"Carmen El Shimi gja Tanti vs Ibrahim Mohamed Mohamed Ibrahim El Shimi"** (P.A. (N.A.) 20 ta' Gunju 2000) u **"Marica mart Farhat Ben Mohammed Bouchhioua nee' Cernigliaro vs Farhat Ben Mohammed Bouchhiuoua."** (P.A. (RCP) ta' l-1 ta' Ottubru 2002) fejn inghad li fiz-zwieg ta' konvenjenza illi l-iskop uniku tieghu huwa biss biex il-konvenut jakkwista c-cittadinanza Maltija jew/u d-dritt li joqghod u jirrisjedi hawn Malta, dak il-kunsens ikun simulat peress li eskluda pozittivament iz-zwieg innifsu, u ghalhekk ma hemm l-ebda dubju li dan jaqa' taht id-dispozizzjonijiet ta' l-**artikolu 19 (1) (d) u (f) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta.**

Illi ma' dawn wiehed isib lista shiha ta' sentenzi moghtija minn din il-Qorti kif presjeduta li juru li dan huwa fenomenu tal-hajja moderna li ma huwa rari xejn u certament li hemm bzonn li jkun hemm certu verifiki anke mill-awtoritajiet kompetenti qabel ma' jigi rikonoxxut u anke f'certi kazi celebrat dawn it-tip ta' zwigijiet civili,

ghaliex jidher li qed issir abbuz mis-sistemi prezenti, specjalment minn persuni ta’ nazzjonalita’ barranija li l-iskop taghhom ikun unikament sabiex permezz taz-zwieg huma jkunu jistghu joqoghdu hawn Malta. Dan japplika wkoll ghar-registrazzjonijiet ta’ certu zwigijiet li jsiru barra minn Malta u mbaghad jigu registrati hawn Malta. Fil-fatt harsa mill-kazistika turi li l-problema hija difuza sew.

Illi ghalhekk abbazi tal-premess it-talba attrici ghandha tigi milqugha abbazi tal-**artikolu 19 (1) (d) u (f) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta’ Malta** ghar-ragunijiet imputabbli liz-zewg partijiet kif premess.

<u>III. KONKLUZJONI.</u>

Illi ghalhekk ghal dawn il-motivi, din il-Qorti, **taqta’ u tiddeciedi,** billi filwaqt li tichad l-eccezzjonijiet tal-kuraturi deputati in kwantu l-istess huma b’xi mod inkompatibbli ma’ dak premess, **tilqa’ t-talba attrici** b’dan illi:-

1. Tiddikjara z-zwieg ta’ bejn il-kontendenti tal-14 ta’ Jannar 1995 fil-Kajr, l-Egittu, huwa null u bla effett ghall-finijiet u effetti kollha tal-ligi u dan skond id-dispozizzjonijiet tal-**artikolu 19 (1) (d) u (f) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta’ Malta** ghar-ragunijiet imputabbli liz-zewg partijiet.

Bl-ispejjez jinqasmu bin-nofs bejn iz-zewg partijiet, cjoe’ l-attrici u l-konvenut assenti, u l-kuraturi deputati ghandhom jithallsu skond il-ligi.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

---------------------------------TMIEM---------------------------------